

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

"Aprob"

Directorul Colegiului „Mihai Eminescu”
din Soroca

Tatiana VIȘNIOVAIA

"15" iunie 2017

Curriculumul modular
S.08.O.035 Psihologia socială

Specialitatea: 92310 Asistență social

Calificarea: Lucrător social

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autor:

Ghidirim Liliana, grad didactic doi, Colegiul "Mihai Eminescu" din Soroca.

Aprobat de:

Consiliul profesoral al Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca.

Director

Tatiana Vișniovaia
Tatiana Vișniovaia

"15" iunie 2017

Recenzent:

Usatîi Emilia, șefa secției pentru asigurarea calității, profesor de sociologie, psihologie socială și asistență socială, grad didactic unu.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic
<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>.

Cuprins:

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice modulului	5
IV. Administrarea modulului	5
V. Unitățile de învățare.....	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	9
VII. Studiu individual ghidat de profesor	9
VIII. Sugestii metodologice	10
IX. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	10
X. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii.....	11
XI. Resursele didactice recomandate elevilor	11

I. Preliminarii

Psihologia socială este o știință relativ tânără; controversată încă de la început, unii au considerat-o doar o ramură a psihologiei, în timp ce alții au văzut în ea doar sociologie centrată pe grupuri mici.

Se afirmă cu precizie că, *Psihologia socială* este o disciplină aflată la granița dintre psihologie și sociologie, și studiază în special individul în context social, în situația concretă, în interacțiunea lui cu ceilalți indivizi. Domeniul ei nu este nici individul, ca unitate separată, dar nici grupurile ca structuri sociale, ci **interacțiunea umană**.

Dacă am putea spune fără nici o ezitare: există individul și există societatea, lucrurile ar fi simple dar, drept primă formulă este: *psihologia socială* este știința conflictului între individ și societate. Ea este o ramură a științelor sociale care încearcă să explice în ce fel influențează cogniția, cunoașterea, motivația, dezvoltarea și comportamentul indivizilor, precum și modul în care societatea la rândul ei este influențată de individ.

Serge Moscovici a exprimat perfect satisfăcător paradoxurile procesului interacțional: psihologia socială studiază **opoziția** dintre individ și societate, **conflictul** permanent dintre cele două entități; ea este știința fenomenelor de ideologie (cogniții și reprezentări sociale) și a fenomenelor de comunicare. Această disciplină se referă atât la reprezentări sociale, cât și la credințe dogmatice, moduri de alienare, dar și organizarea proiectelor, competența de a crea noi structuri sociale, democratice. Pe baza acestora se poate cu precizie elucida ambianța că, între social și psihologic, apare un fenomen nou: **fenomenul psihosocial**.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Modulul de Psihologia socială este disciplina care îl învață pe lucrătorul social cum să se ajusteze schimbărilor sociale, deoarece individul este întotdeauna în interacțiune, iar interacțiunea este un obiect privilegiat al schimburilor sociale.

Dat fiind faptul că viitorul specialist lucrează nu doar cu un individ dar și cu grupul din care face el parte sau chiar cu grupuri de beneficiari, iar aceștia la rândul lor sunt incluși în societate, specific *Psihologiei sociale* îi este faptul că ea abordează concomitent ambii termeni ai cuplului **individ – societate**.

Jacques – Philippe Levens a spus-o deosebit de practic: „...putem considera că psihologia socială tratează dependența și interdependența conduitelor umane, iar asistentul social trebuie să se modeleze conform situațiilor parvenite, care nu o poate face fără a studia psihologia socială”.

Modulul în cauză contribuie la formarea competențelor profesionale necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor și sarcinilor de lucru stabilite în calificarea profesională:

- Definirea corectă a noțiunilor specifice disciplinei.
- Identificarea unui număr mare de procese sociale care contribuie la stabilirea relațiilor interpersonale.
- Stabilirea relațiilor dintre conceptele specifice psihologiei sociale.
- Selectarea instrumentelor de lucru cu beneficiarii și a limbajului psihologic.

III.Competențele specifice modulului

Termenul de competență are numeroase accepțiuni: el a migrat ușor dinspre domeniul profesional-tehnic către educație, primind valențe complexe în acest domeniu. Proiectarea curriculumului pe competențe vine în întâmpinarea achizițiilor cercetărilor din psihologia cognitivă, conform cărora prin competență se realizează în mod exemplar transferul și mobilizarea cunoștințelor și a deprinderilor în situații / contexte noi și dinamice. Astfel în cadrul orelor de psihologie socială vom dezvolta următoarele competențe:

- CS1. Identificarea nivelelor de analiză în psihologia socială;
- CS2. Descrierea corelației *Psihologie + Sociologie = Psihologie Socială*;
- CS3. Definirea conceptelor, metodelor, principiilor de bază ale psihologiei sociale;
- CS4. Utilizarea metodelor și tehnicilor de cercetare ale psihologiei sociale în domeniul său;
- CS5. Aplicarea în practică a abilităților profesionale, a sistemului psihosocial;
- CS6. Demonstrarea elementelor de creativitate în investigația științifică;
- CS7. Comprehensibilitate la procesele sociale care îi influențează ca să acționeze adecvat.
- CS8. Inițierea în studii și evaluări asupra problemelor psihosociale;

IV. Administrarea modulului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
VIII	90	30	10	50	Examen	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Introducere în Psihologia Socială.		
UC1. Identificarea principiilor de dezvoltare a psihologiei sociale ca știință și a metodelor ei de cercetare.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ce este psihologia socială? 2. O istorie succintă a Psihologiei Sociale. 3. Metode și tehnici de cercetare în psihologia socială. 4. Etica cercetării și nivelurile de analiza în psihologia socială. 	<p>A1. Definirea cuvintelor-cheie: individ, societate, psihologia socială.</p> <p>A2. Identificarea perioadelor de dezvoltare a psihologiei sociale ca știință și a marilor psihologi care au contribuit la dezvoltarea acestei științe.</p> <p>A3. Selectarea celor mai importante metode de cercetare a psihologiei sociale ca metodă de lucru.</p> <p>A4. Descrierea principalelor aspecte a eticii cercetării.</p> <p>A5. Definirea nivelelor de analiză în psihologia socială</p>
2. Procese individuale.		
UC2. Stabilirea relației dintre conceptul de construcție socială, cogniție socială, atribuire și atitudine.	<ol style="list-style-type: none"> 5. Construcția socială a personalității. 6. Cogniția socială. 7. Imaginie de sine și percepția ei socială. 8. Atribuirea și atitudinea. 	<p>A6. Definirea conceptului de construcție socială, proces individual și rolul interacționismului în psihologia socială.</p> <p>A7. Identificarea și caracterizarea determinanților interni/sociali ai personalității.</p> <p>A8. Definirea cogniției sociale și explicarea rolului acesteia.</p> <p>A9. Explicarea imaginii de sine și percepția acesteia.</p> <p>A10. Descrierea componentelor eului și formarea eului.</p> <p>A11. Interpretarea comportamentului social al indivizilor prin prisma atribuirii.</p> <p>A12. Identificarea modalităților eficiente de schimbare de atitudine.</p>

3. Relații și procese interpersonale.		
UC3 Familiarizarea cu conceptele de: prietenie, singurătate, dragoste și agresivitate caracterizând specificul fiecărui concept.	9. Relații intime. 10. Agresivitatea 11. Comportamentul prosocial. - Ce este comportamentul prosocial? - Teorii explicative.	A13. Descrierea caracteristicilor esențiale ale prieteniei și singurătății. A14. Identificarea cauzelor de risc ale sexualității premaritale. A15. Construirea unei corelații între agresivitate, individ și psihologia socială. A16. Identificarea cauzelor agresivității și a factoriilor ce influențează agresivitatea. A17. Enumerarea și caracterizarea modalităților de prevenire a comportamentului agresiv. A18. Descrierea comportamentelor prosociale și a teoriilor care le sunt atribuite.
4. Structuri, procese de grup și influență socială.		
UC4. Argumentarea și conștientizarea rolului dinamicii grupului în studierea proceselor de grup.	12. Grupul în psihologia socială. 13. Procese și fenomene de grup. 14. Influența socială.	A19. Utilizarea adecvată a noțiunii de <i>grup, dinamică, individ și societate</i> . A20. Descrierea proceselor de grup: lenea socială și procesul de dezindividualizare. A21. Explicarea tipurilor distincte de influență socială ce pot apărea în cadrul grupurilor: Normalizarea, conformismul, influența minoritară și obediența.
5. Procese intergrupuri.		
UC5 Stabilirea relației dintre conceptele de stereotip, prejudecată și discriminare.	15. Stereotipuri, prejudecăți și discriminare. - Definiții și precizări conceptuale. - Teorii despre atitudinile intergrupuri.	A22. Identificarea stereotipurilor, prejudecăților și discriminării în cazuri concrete.
6. Procese colective.		
UC6 Definirea conceptelor de : Gândire socială, reprezentare socială, memorie socială.	16. Gândirea socială. 17. Reprezentări sociale. - Originea teoriei reprezentărilor sociale.	A23. Caracterizarea gândirii sociale și modalitățile de exprimare a ei. A24. Descrierea funcțiilor și formelor de manifestare a reprezentărilor sociale. A25. Caracterizarea procesului de transformare a reprezentărilor

	<ul style="list-style-type: none"> - Componente, funcții și forme de manifestare. - Transformarea reprezentărilor sociale. <p>18. Memoria socială.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teorii și direcții de cercetare în studiul memoriei sociale. - Puncte comune și elemente de diferențiere în analiza memoriei sociale. 	<p>sociale.</p> <p>A26. Identificarea rolului contextului social în interpretarea unui moment de către diferite grupuri sau categorii sociale.</p> <p>A27. Explicarea diferențelor dintre memoria colectivă și memoria socială.</p>
--	---	---

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Întroducere în Psihologia Socială	16	4	2	10
2.	Procese individuale	13	5	2	6
3.	Relații și procese interpersonale	17	7	2	12
4.	Structuri, procese de grup și influență socială	17	5	2	10
5.	Procese intergrupuri	9	2	1	6
6.	Procese colective	18	7	1	6
	Total	90	30	10	50

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Introducere în Psihologia Socială.			
Metode și tehnici de cercetare în psihologia socială.	Studiu de caz: Analiza documentelor unui beneficiar în baza studiului de caz. Studiarea anchetei psihologice.	Prezentarea studiului Explicarea componentelor anchetei psihologice	Săptămâna 2
2. Procese individuale.			
Atribuirea și atitudinea.	Proiect individual: Realizarea unui ghid cu modalități de schimbare de atitudine.	Prezentarea ghidului	Săptămâna 4
3. Relații și procese interpersonale.			
Agresivitatea.	Proiect individual: Cercetări statistice – cele mai dese cauze de manifestare a agresivității în R M.	Prezentarea cercetării	Săptămâna 6
Evaluarea cunoștințelor	Referat: <i>Modalități de prevenire și reducere a agresivității.</i> Test de evaluare	Prezentarea referatului Lucrarea scrisă	
4. Structuri, procese de grup și influență socială.			
Procese și fenomene de grup.	Proiect individual:	Prezentarea	

Influența socială.	explicarea experimentelor a fenomenului lenea socială, dezindividualizare. Proiect de grup: Utilizînd metode interactive să explice relația dintre normalizare și conformism, influență minoritară și obediență.	proiectului	Săptămîna 8
5. Procese intergrupuri.			
Stereotipuri, prejudecăți și discriminare.	Proiect de grup: Desfășurarea activității cu scop de reducere a discriminării.	Prezentarea activității	Săptămîna 9
6. Procese colective.			
Memoria socială	Proiect individual: Trăsăturile și legile memoriei sociale	Prezentarea proiectului	Săptămîna 10

VIII. Sugestii metodologice

Pentru o desfășurare cât mai eficientă a cursului de Psihologie socială este important să se țină cont de interacțiunea dinamică dintre trei elemente: predare, învățare și evaluare. Scopul acestui proces îl constituie transmiterea unor seturi de cunoștințe, formarea unor capacități, dobândirea de deprinderi, formarea de atitudini, în perspectiva autonomizării ființei sub toate aspectele (din punct de vedere cognitiv, afectiv, comportamental etc.).

Acest curs urmărește câteva aspecte:

- presupune învățarea pe dimensiuni instructive (de transmitere a cunoștințelor) și formative;
- atribuie roluri bine precizate elevilor;
- funcționează pe baza binomului profesor - elev și are un caracter bilateral (în sensul că ambii parteneri sunt implicați, altfel învățarea nu are sens);
- generează cunoaștere la nivelul elevilor care, cu această ocazie, intra în posesia unor cunoștințe și valori „noi”;
- are la bază transmiterea de cunoștințe (predarea) cu asimilarea acestora (învățarea) și cu validarea acestora (prin evaluare);
- generează autoînvățare, motivează și fortifică elevul pentru învățare.

IX. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea elevilor are loc atât în baza cunoștințelor teoretice cât și în baza rezolvărilor situațiilor practice (studii de caz) .

Evaluarea va viza eficacitatea cursului prin prisma raportului dintre obiectivele proiectate și rezultatele obținute de către elevi în activitatea de învățare. Ea va viza nu numai cunoștințe, ci și capacități de argumentare și de identificare a noțiunilor studiate la diverse tematici.

La fiecare etapă al actului didactic se vor utiliza una sau mai multe tehnici de evaluare, cum ar fi:

- Proba scrisă – este o modalitate prin care se dovedește, se demonstrează dacă cunoștințele obținute corespund scopului și cerințelor profesorului.
- Observarea - este o metoda de cercetare primară nonreactivă. Ea presupune urmărirea subiectului fără ca acesta să fie sfidat, în scopul de a culege informații privind comportamentul lui în diverse situații și modul în care reacționează la anumiți stimuli.
- Proiecte individuale și de grup - ca metodă interactivă de grup și individual, se poate desfășura pe parcursul a câtorva zile, săptămâni sau chiar perioade mai lungi de timp, care are o importantă valoare instructiv-educativă, deoarece îl implică activ pe elev în crearea, colectarea și selecționarea materialelor constitutive.
- Portofoliu - mapă în care sunt păstrate toate fișele, schemele elaborate la obiect, referate, studii de caz etc.
- Jocul didactic – o metodă de instruire, model simplificat și formal al unei situații pentru a face posibilă analiza unor situații noi. Jocul utilizat ca mijloc de realizare al educației reprezintă practic resortul intim care a propulsat umanitatea spre civilizație și care a determinat o dublă luare în stăpânire: a mediului de către om și a omului de către el însuși.
- Studiu de caz- este una dintre metodele de a realiza o cercetare în domeniile sociale, prin care demonstrează modul în care problema a fost identificată, care dintre soluții au fost alese și evidențiază rezultatul final, pentru un domeniu anume.

Pentru o evaluare eficientă profesorul trebuie să ofere zilnic feedback elevilor, pentru că datorită unui feedback eficient elevii învață să-și dezvolte și să-și îmbunătățească performanța.

X. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Sală de clasă amenajată corespunzător cerințelor de învățare, precum și materiale didactice: suport de curs, caiete, alte rechizite școlare după necesitate, mijloace didactice: tablă, proiector, computer și alte mijloace în conformitate cu activitățile și cerințele de moment.

XI. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Adrian Neculau, 2004, „Manual de psihologie socială”, ed. Polirom, Iași	Bibliotecă	-
2	Traian Rotariu; Petru Iluț, 1997, „Ancheta sociologică și sondajul de opinie”, ed. Polirom, Iași;	Bibliotecă	-

